

Antigone

av Sofokles

PREMIERE PÅ GAMLE SCENE 9. SEPTEMBER 2009

MAKTHAVEREN VERSUS OUTSIDEREN

Kong Kreon og Antigone, hans niese, står steilt mot hverandre på hver sin side i gjenoppbyggingen av et samfunn etter en krig. Saken gjelder hennes bror som Kreon nekter å gravlegge. Antigone er overbevist om at hun har rett til å trosse kongen, og tar konsekvensen av sine handlinger for å kunne leve og dø med verdighet. Hun er drevet av plikt til seg selv, mens Kreon er drevet av sin plikt som statsoverhode. Individets moralske forpliktelse kommer i strid med samfunnets overordnede mål.

Hva gjør du når politiske beslutninger strider mot personlige overbevisninger, og det til og med innen en familie? Bli man da en fare for fellesskapet, og hvor langt må man gå i kompromisser for å tjene og adlyde samfunnets lover? Dette handler om sivil ulydighet og de farer et samfunn utsetter seg selv for når det må forsvare seg mot andres overbevisninger. Hvordan dette takles, blir det som betegner samfunnets styrke. To mennesker kjemper om sin overbevisning, og viser hvordan ord og samtale kan være begynnelsen til en forståelse - eller en katastrofe. Vi møter to mennesker som knuser hverandre i sin urokkelighet, som krysser hverandres grenser og mister seg selv. Moralsk overbevisning og maktmenneskets dilemma og prestisje blir spilt opp mot hverandre – på liv og død.

Dette er en oppsetning som henspiller på fortellingen, som utspilles som underholdning, som teater, som sport, som en jury. Vi skal ikke illudere det greske i kostymer og konstruksjon, men vise teatret som arena for evig aktuell debatt. Forestillingen peker mot vår egen tid, uten å illudere dette gjennom naturalisme, men trekke karakterene inn i et nåtidig univers.

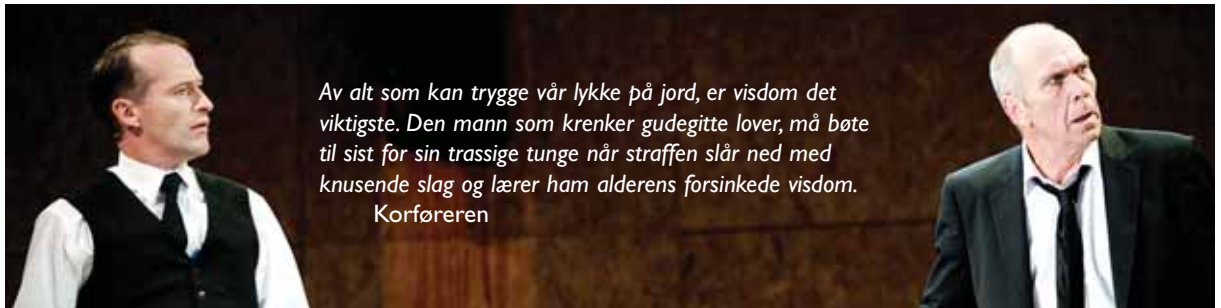
Victoria H. Meirik

VI FRISKER LITT PÅ DEN ANTIKKE HUKOMMELSEN:

Akeron..... en av underverdenens elver
Amfion konge som bygget Tebens murer
Atene gudinne for visdom og den ordnende kamp. Fremmet vitenskap, beskyttet hjemmet og byen
Bakkus..... også kalt Dionysos, var vinguden. Sønn av Zevs og Semele
Danae..... fikk sønnen Persevs med Zevs
Eros kjærlighetens gud, sønn av Afrodite
Hades..... hersker over dødsriket, og betegnelse for underverdenen. Ikke å bli begravd var den verste skjebne som rammet et menneske, for da kunne den døde ikke finne noe ro i Hades

Hekate..... gudinne for måneskinn, spøkelse og trolldom. Ble krenket fordi Polyneikes' lik ble henslengt ved en allfarvei
Kadmos..... en prins som bygget Tebens borg
Lykurgos ... mystisk lovgiver i Sparta
Niobe gift med kong Amfion, og ble til stein av smerte da alle hennes 12 barn ble drept
Parnassos .. fjell i Hellas, helliget Apollon og musene
Persefone .. datter av Zevs og Demeter. Hun ble gift med Hades og ble herskerinne i underverdenen
Tantalos sønn av Zevs, far til Niobe. Ble i underverdenen pint av sult og tørst
Zevs den høyeste guden i gresk mytologi, beskytter av borgerlig frihet og rettsvesen.

De gamle grekerne var et troende folk. De hadde et stort antall guder som de hadde et nært og umiddelbart forhold til, og de fulgte nøye med på menneskenes handlinger. Gudene hadde et komplisert mytologisk univers som de fleste grekere i antikken kjente. Et sentralt tema i Sofokles, Antigones "far", er nettopp forholdet mellom mennesket og gudene. De ferdes i skarpt adskilte sfærer. Menneskene tror de kan styre sine liv, men innser for sent at det ikke er mulig. Gudenes forhavende kommer ofte frem i spådommer, men forstås først når profetiene er gått i oppfyllelse. Menneskene må ikke tro at de kan overskride grensene som er satt for dem av gudene. De har valgmuligheter, men liten mulighet for å overskue konsekvensene av sine valg. Dette er et tema som vi møter i konflikten

mellom Kreons menneskeskapte lover og Antigones "barnelærdom" – gudenes uskrevne lover.

Nok et like sentralt tema i hans stykket er forholdet mellom den enkelte og samfunnet – et spørsmål av politisk art: Kan eller skal den enkelte akseptere felleskapets avgjørelser? Hva om det går imot hans eller hennes egne forestillinger og idealer?

I *Antigone* blir det verdslige og det religiøse satt opp mot hverandre, det offentlige satt opp mot det private, staten satt opp mot familien. Sofokles presenterer aldri et entydig svar eller løsning på konflikten i tragediene sine. Nå er det publikum som må finne sine egne svar på spørsmålene stykket tar opp.

Antigone

av Sofokles

til norsk av Hans Kristiansen

Regi Victoria H. Meirik **Scenografi og kostymer** Dagny Drage Kleiva

Lysdesign Eivind Myren **Lyddesign** Anders Schille **Masker** Bjørg Kristin Rønning

Inspisient Erik Johansen **Sufflør** Ann Eli Aasgård **Rekvisitør** Elisabet A.K. Østergren

Teknisk koordinator Trond Abelsen **Foto fra prøvene** Vegard Eggen

Program May Selmer / Geir Schønberg **Ansvarlig utgiver** Otto Homlung

De som er med:

Antigone **Silje Lundblad**

Ismene, hennes søster **Cici Henriksen**

Kong Kreon **Harald Brenna**

Eurydike, hans dronning **Wenche Strømdahl**

Haimon, deres sønn **Hermann Sabado**

Budbæreren **Trond Peter Stamsø Munch**

Teiresias, spåmann **Arne O. Reitan**

Korføreren **Trond-Ove Skrødal**

Vaktmannen **Ola. G. Furuseth**

Kvinner i koret **Hildegunn Eggen** og **Mona Jacobsen**

Kulisser og kostymer er produsert i teatrets egne verksteder

Fotografering og lydopptak under forestillingen er ikke tillatt

Sitater fra to stykker av Sarah Kane: *Må (Crave)*, oversatt av Finn Iunker og
4.48 Psychosis, oversatt av Jon Fosse. Rettigheter: Nordiska ApS København.

Forestillingen varer i 1 time og 30 min og spilles uten pause

Billetter: 73 80 50 00 Grupper: 73 80 50 50 trondelagteater.no

VITAL

BUNNPRIS

ROLL SEVERIN
TRONDHEIM

telenor